

NUMERO 4 / 2018 JOULUKUU

KAAKONRANTALAINEN KYLÄKULTTUURILEHTI ♦ XIX VUOSIKERTA

Vilniemi - Rakila - Mäntlahti - Pyötsaari - Sydänkylä - Häppilä - Järvenkylä - Kuorsalo - Tammio

RAMMANTTAKAA...

MERI HYPPÄNEN:

TALVEN KYNNYKSELLÄ

Leuto syksy on edennyt vauhdikkaasti ja pian on jo joulukuun päivä alkaa pidetä. Marraskuun loppupuolella lämpömittari laskee pakkasen puolelle ja pysytteli siellä. Ensilumi satoi Kaakon kulmalle joulukuun toisena päivänä.

Mäntlahdessa syksy alkoi suru-uutisella, joka kosketti kaikkia. Kylän vaikuttaja ja aktiivinen toimija Risto Muurman on poissa. Hän menehtyi vaikeaan sairauteen syyskuussa. Risto teki mitavaa kulttuurityötä kertoessaan Mäntlahden historiasta näytelmän keinoin huumoria hyödyntäen. Kyläteatteri Marmut on esittänyt Riston kirjoittamia näytelmiä vuodesta 2009 lähtien. Ensimmäisinä yksinäyöksisiä draamakomedioita Rannanpoikien pikkujouluissa ja vuodesta 2011 kesäisin Mäntlahden historiasta ja henkilöistä kertovia näytelmiä. Lisäksi Risto vaali Sulo Mäkelän muistoa toimimalla Sulo Mäkelä seuran puheenjohtajana.

Elämä rantakylällä vaatii asukkailta omatoimisuutta ja paljon talkoita. Tästä esimerkkinä on vesihuolto, joka on vaatinut paljon talkootyötä ja vaatii edelleen. Haminan vesiliikelaitosjohtokunnan vuoden 2017 joulukuussa tekemä päätös muuttaa Haminan Veden ja kaikkien vesihuolto-osuuskuntien vastuurajoja. Mäntlahden vesiosuuskunta on neuvotellut vuoden 2019 alusta voimaan astuvasta sopimuksesta Haminan Veden kanssa ja sopimus alkaa olla valmis. Uuden sopimuksen myötä veden ja jäteveden laskutus siirtyy osuuskunnalle, jonka tavoitteena on, että veden hinta ei käyttäjille nouse, mieluummin laskee. Vielä on muutama asia kesken esim. Mäntlahden Hyötiksen vesipostista ei vielä ole sovittu. Palaamme asiaan helmi-maaliskuun lehdessä.

Naapurikylässä Klamilassa, jonka asukasmäärä on moninkertainen Mäntlahteen verrattuna, on paljon kyläläisten omaehtoista toimintaa. Klamilan VPK:n toimii aktiivisesti ja tuo turvaa myös naapurikyliin. Loppukesästä paloi Mäntlahden keskustassa ulkorakennus ja ensimmäisiä pai-

kallehtineitä oli Klamilan VPK:n auto.

Klamilassa huolehditaan asukkaiden viihtymisestä. Ulkoilureittejä on kunnostettu ja reitien varrelle on pystytetty pöytä-tuoliryhmiä, joiden äärellä on mukava levähtää ja nauttia vaikkapa eväistä. Tällä hetkellä Klamilassa työstetään Mobiilireitti-hanketta, joka kuulostaa mielenkiintoiselta. Sille olisi varmaan käyttöä myös naapurikylissä. Näistä lisää lehden sivuilla.

Kymenlaakson maakuntakaava 2040 luonnos oli yleisön nähtävänä elo-syyskuun vaihteessa. Kartassa ollut EP-merkintä Upserikylän kohdalla herätti ihmetystä, sillä olin monesti keskustellut paikkatietokäsittelijä Eija Lindénin kanssa valmisteilla olevasta Rakila-Mäntlahti-Pyötsaari osayleiskaavasta, missä Upseerikylän alueelle on suunnitteilla rakennuspaikkoja. Kävin kysymässä EP-alueesta Eija Lindéniltä ja hän sanoi, että merkintä on tarpeeton ja lupasi hoitaa asian eteenpäin. Hän vielä kiitti, että oltiin oltu tarkkavaisia ja hoksattiin merkintä luonnosvaiheessa, jolloin se on helpompaa saada korjatuksi. Asialle tuli nopea ratkaisu, sillä puolustusvoimat ilmoitti, että se luopuu Upseerikylän EP-alueesta. Rakila-Mäntlahti-Pyötsaari osayleiskaava on edelleen työn alla, mutta ehkä se valmistuu keväen kuluessa.

Asukkaiden kannattaa olla tarkkavaisia siitä, mitä asuinympäristössä tapahtuu ja olla tarvittaessa yhteydessä viranomaisiin. Haminan kaupungissa on käynnissä iso organisaatiomuutos, kun lähes puolet sen työvoimasta siirtyy tammi-kuussa aloittavan Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvet kuntayhtymän palvelukseen. Muutosta on johtamassa kaksi muutosjohtajaa ja yksi uuden organisaation tavoitteista on, että asukkaiden ääni tulee yhä enemmän kuuluviin. Alku ainakin näyttää hyvältä. Asukkaita on kuultu kaava-asioissa ja huoli Museotien turvallisuudesta on otettu vakavasti. Kiitos kaikille talkoolaisille. Tästä on hyvä jatkaa ensi vuonna.

1.12.2018 Mervi Hyppänen

RANNANTAIAKAA...

KAakonrantalainen kyläkulttuurilehti

XIX VUOSIKERTA

Rannantaikaa väki ry:n jäsenlehti, sekä Sydänkylän ja Rakilan osakaskuntien tiedotus.

Julkaisija: Rannantaikaa väki ry, **rantai.fi**
Simonmäentie 18, 49840 Mänttälahti

Vastaava ja taittaja: Ilkka Ahmavaara
p. 045 136 5882, erakko@dlc.fi

Toim.siht: Mervi Hyppänen (ent. Väri)
p. 044 506 0370, mervi@saunalahti.fi

Paino: Solver Palvelut, Anjalankoski
Lehti verkossa: **rantai.fi**

Tämä painos 200 kpl

Ilmestyy kerran vuodenaajassa

PANKKITILI: FI95 5506 0020 0615 50

Lehteen tulevat jutut pyydetään toimittamaan lehden toimitukseen Nro 1 helmikuun 15pv. Nro 2 toukokuun 15.pv. Nro 3 elokuun 15.pv. Nro 4. marraskuun 15.pv.

LÄHETTÄKÄÄ AINEISTONNE LEHTEEMME HYVISSÄ AJOINI!
Ettei juttunne julkaisu jää seuraavaan numeroon.

ISSN 1795-1054 (Painettu)

ISSN 2324-0792 (Verkkojulkaisu)

Asiaa tai ei - tässä numerossa:

AINEISTO SEURAAVAAN NUMEROON VIIMEISTÄÄN HELMIKUUN 15. PÄIVÄ!

- s. 2 Talven kynnyksellä, pk, Mervi Hyppänen
- s. 3 Viilenevät syksyt, Ilkka Ahmavaara
- s. 4 Museotien turvallisuus, Mervi Hyppänen
- s. 5 Muistoissa Risto Muurman, Susanna Korpela
- s. 6 Kumppanuustalo Hilma, Mervi Hyppänen
- s. 7 Klamilan kylätuvan kuulumisia, Heli Varjakoski
- s. 8 Natturilla tapahtuu, Rauno Vaherva
- s. 10 Manifesti, Erkki Kupari
- s. 11 Syksyn kauneus, Pirjo Järvenkylä
- s. 12 Näen ilveksen silmillä, uusia runoja, Pirkko Soranta
- s. 13 Tapahtui jouluaattona, Vappu Harjumaaskola
- s. 14 Vähän onnellinen, Ilkka Ahmavaara
- s. 15 Siat, kalat ja muut jutut, Erkki Kupari
- s. 16 Klamilan puutaide, Jenni Yrjönen
- s. 18 Maitotila Vanha Olli, Jenni Yrjönen
- s. 20 Klamilan Parturi kampaamo, Jenni Yrjönen

- s. 21 Sataako Mäntlahdessa vähän, Ilkka Ahmavaara
- s. 22 Päivä paloasemalla vietettiin 24.11. Jenni Yrjönen
- s. 22 Klamilan ja ymp. VPK, Jenni Yrjönen
- s. 23 Yksityistieläkö kokonaan uusiksi 1.1.2019 alkaen, Heli Varjakoski
- s. 24 Tammikuun tulet Klamilassa, Jenni Yrjönen
- s. 24 Ilmoitukset

RANNANTAIAKAA LEHDEN TILAAMINEN

Voit tilata lehden (4 nro/v) kahdella tapaa, maksamalla yhdistyksen vuotuisen 15 euron jäsenmaksun, tai tilaamalla lehden ei jäsenelle 23 eurolla.

Yhdistyksen tilinumero on:

FI95 5506 0020 0615 50

Muista maksun yhteydessä mainita postiosoite, johon lehden haluat.

Lehden vanhemmat numerot luettavissa netissä **vuoden viiveellä** osoitteessa **rantai.fi**

VIILENEMINEN JATKUU MYÖS SYKSYISSÄ

Terminen talvi alkoi tänä vuonna jo syksyllä, marraskuun 19 päivä. Kahdentoistavuoden mittaushistoriassamme terminen talvi on alkanut aiemmin vain kerran, vuonna 2016, silloin jo marraskuun 2. päivä. Lauhaksi luultu syksymme tuotti siis kuitenkin aikaisen talven.

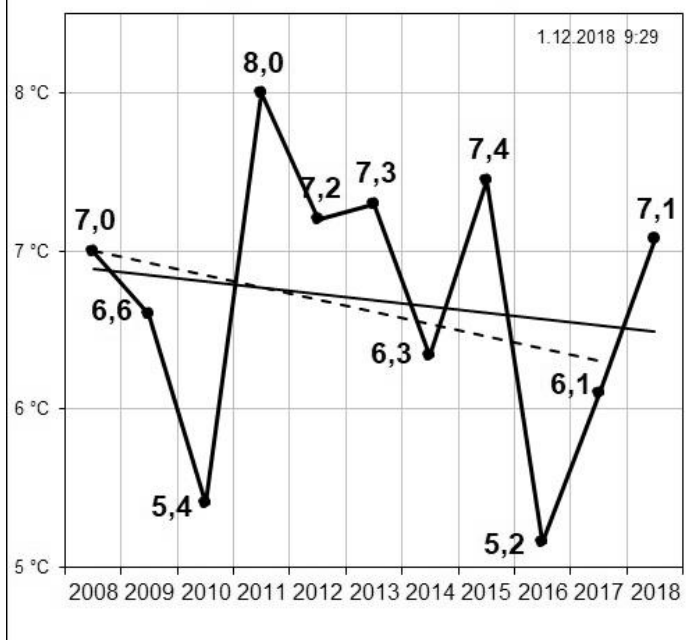
Syyskuuskausi mittauksia on 11 vuoden ajalta ja niissä kulunut syksy on vain viidenneksi lämpimin. Ensimmäiset pakkaspäivät, jolloin vuorokauden keskilämpötila on pakka-sella, saatiin jo lokakuun loppuilla.

Syyskuun alku oli varsin lauha ja vasta viimeisellä viikolla viileni, syyskuu oli toiseksi lämpimin. Lokakuu alkoi vaihtelevissa lämpötiloissa ja puolivälissä saatiin viikon lämpöjakso, lokakuu oli tilastoissa neljänneksi lämpimin. Marraskuu alkoi myös leudoissa merkeissä, mutta puolivälin jälkeen viileni reippaasti ja menttiin talven puolelle pysyvästi. Marraskuu jäi 11 vuoden tilastossa seitsemänneksi lämpimimmäksi, neljänneksi kylmimmäksi yhdessä vuoden 2009 marraskuun kanssa. **Tarkemmin: rantai.fi/saa-nyt/lampotilastot-2008-alkaen/**

Kokonaisuutena syyskuukausien viilenevä trendi hiukan keveni, mutta itsepintaisesti se pysyy yhä viilenevänä. Talvet on ainoana vuodenaikana toistaiseksi olleet lämpenevässä trendissä, seuraavassa numerossa talven 2018-19 tiedot.

Ilkka Ahmavaara

Syyskuukausien lämpötilat Mäntlahdessa 2008 alkaen (syys-, loka- ja marraskuu)

MERI HYPPÄNEN:

MUSEOTIEN TURVALLISUUS

Elo-syyskuun vaihteessa kerättiin Mäntlahdessa nimiä ELY-keskukselle lähetettävään toimenpide-ehdotukseen Museotien turvallisuuden lisäämiseksi Mäntlahden kylän kohdalla. Ely-keskukselta saatiin kaksi vastausta, ensimmäinen vastaus oli yleisvastaus, jossa kerrottiin esityksen tulleen huomioiduksi ja ELY-keskuksen tekevän parhaansa toimivan ja turvallisen liikenteen varmistamiseksi eduskunnan myöntämän rahoituksen puitteissa. Toisen vastauksen lähetti liikenneturvallisuusvastaava Sonja Lehtonen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta:

”Kiitos yhteydenotosta.

Suojatietä Mäntlahden kohdalle ei voida toteuttaa, sillä se johtaisi pientareelta pientereelle eikä sellaisten suojateiden toteuttaminen ole enää nykyisin mahdollista. Valitettavasti hidastetöyssynkään toteuttaminen ei ole realistista lähivuosina, sillä perusväylänpidon toimin ei pystytä toteuttamaan edes kaikkia liikenneturvallisuussuunnitelmiin kirjattuja rakenteellisia parannustoimia. Haminan liikenneturvallisuussuunnitelma on toteutettu v. 2015-2016 eikä edellä mainittu kohde ole noussut siinä yhteydessä esiin. Mm. Klamilaan toteutettu korotettu suojatie sisältyi silloiseen Virolahden liikenneturvallisuussuunnitelmaan ja ko. suojatie on olennainen osa koulureittiä, mikä edesauttoi sen toteuttamista.

Mäntlahdessa on voimassa 40 km/h nopeusrajoitus, mutta valitettavasti tienpitäjä ei voi valvoa rajoitusten noudattamista. Valvontapyyntöjä voi esittää Kaakkois-Suomen poliisilaitokselle sähköpostite ja/tai olla yhteydessä esim. komisario Jukka Tylliin. Yhteystiedot löytyvät osoitteesta: www.poliisi.fi/kaakkois-suomi. Automaattista kameravalvontaa käytetään maantieverkolla ainoastaan vilkkaasti liikennöidyillä pääteillä, joten sekään ei tässä kohdin tule kysymykseen. Valvontatarpeita on lukuisia valta-, kanta- ja seututeillä, joten tulemmme edistämään niitä mahdollisia uusia automaattivalvontakohteita määritettäessä.

Mäntlahteen on jo aiemmin toteutettu nopeusrajoituksen ajoratamerkinnot, mutta ensi kesän tiemerkintäurakan yhteydessä on mahdollista toteuttaa näiden yhteyteen vielä heräteraidat. Taajamamerkeistä ja niiden sijoittelusta vastaavat kaupungit ja kunnat, joten ELY-keskuksen toimesta niitä ei voida sijoittaa. Asiaa ja taajamerkkien kriteereitä voi tiedustella Haminan kaupungilta.

ELY-keskus seuraa päällysteiden kuntoa ja uudelleen päällystämisiä tehdään vuosittain resurssien sallimisrajoissa. Museotien päällyste ei ainakaan toistaiseksi ole huonokuntoisempien joukossa, joten uudelleen päällystämisen ajankohtaa on tässä kohdin mahdotonta sanoa.”

Pyysin Sonja Lehtoselta sähköpostilla vielä tarkennusta suojatieasiaan koskien linja-autopysäkkiä Mäntlahden keskustassa. Hänen mukaansa pysäkkien kohdalle ei voi suojatietä laittaa, koska se johtaisi pientareelle, mi-

kä ei ole nykysuunnitteluohjeiden mukaista. Lisäksi uusia suojateita suunniteltaessa mietitään, onko suojatielle tarvetta ja kriteerinä käytetään asukasmääriä ja käyttäjien lukumääriä. ”Suojatiellä tulee olla vähintään 100 käyttäjää (tai vaihtoehtoisesti 20 koululaista/vanhusta) päivittäin, jotta sitä edes voitaisiin harkita (mikäli liikennejärjestelyt asiaa muuten tukisivat)”.

Liian korkeat ajonopeudet ja niistä aiheutuva vaara ei ole kriteeri suojatielle, vaan ajonopeuksien rauhoittamista nopeusrajoitusten mukaiseksi tuetaan tarvittaessa hidasteilla, nopeusnäyttötauluilla tai nopeusvalvonnalla. Nopeusvalvontaa ei viime kesänä paljoa ollut, mutta ensi keväänä kannattanee hyvissä ajoin olla yhteydessä Kaakkois-Suomen poliisiin ja pyytää nopeusvalvontaa Mäntlahden kylän kohdalle.

Nopeusnäyttötäulun saaminen ensi kesäksi Mäntlahden kylän kohdalle on edistynyt hieman. Ely-keskukselta ei taulua saada, mutta Sonja Lehtinen on ehdottanut Haminan kaupungin tiemestari Esa Kelkalle luvan hakemista nopeusnäyttötäululle. Haminan kaupunki omistaa muutama nopeusnäyttötäulun. Juttelin Esa Kelkan kanssa taulusta ja olimme samaa mieltä, että taulun avulla saadaan talteen liikennemääriä ja nopeuksia. Jos nopeusnäyttötäulu saataisiin kylän kohdalle vaikka vähän ennen juhannusta ja taulu voisi olla paikallaan koko heinäkuun saataisiin näkyville, millä nopeuksilla kylän kohdalla ajetaan ja pystyttäisiin paremmin arvioimaan hidastetöyssyjen tarve. Nopeusnäyttötäulun olemassaolon on todettu hillitsevän ajonopeuksia ja samalla taulu mittaa ja tallentaa lähestyvän auton nopeuden jo ennen kuin nopeus tulee näkyviin taulun näytölle.

Talviaikaan, kun Museotien liikennemäärät ovat pienempiä eikä kaahailijoita paljon ole, uskaltaa Museotieläkin liikkua perjantaina ja sunnuntaina myös ilta-päivisin. Mäntlahden kyläläisten huoli on nyt tiedossa sekä Haminan kaupungin tiemestarilla että Ely-keskuksen liikenneturvallisuudesta vastaavalla, joten toivotaan, että ensi kesänä tehdään jotain tien turvallisuuden lisäämiseksi Mäntlahden kylän kohdalla.

Mervi Hyppänen

SUSANNA KORPELA:

MUISTOISSA RISTO MUURMAN

VALOKUVA: SUSANNA KORPELA

Eversti Risto Tapani Muurman syntyi Mäntlahdessa 20.01.1947 ja menehtyi vaikeaan sairauteen 71-vuotiaana 15.09.2018.

Upseeriuransa hän aloitti v. 1969 tultuaan hyväksytyksi Kadettikoulun 56. kurssille. Ristoa kuvailtiin toverilliseksi ja mukavaksi, ja kurssin aikana hänet ylennettiin kadettikersantiksi. Kurssin päättyessä hänelle annettiin Kadettikoulun kunniamiekka, joka myönnetään ansioituneimmalle kadetille. Myöntämiskriteereinä olivat rehtiys ja upseerin hyveiden omaksuminen.

Vuosien mittaan Risto työskenteli eri puolilla Suomea; mm. Karjalan Prikaatissa, Kymen Jääkäripataljoonassa, Sotakorkeakoulussa, Tuusulan taistelukoulussa ja Savon Prikaatissa. Risto Muurman jäi eläkkeelle v. 1998 Pääesikunnasta everstiluutnanttina, ja hänet ylennettiin everstin sotilasarvoon itsenäisyyspäivänä v. 2003 hänen toimiessa Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:n Uudenmaan piiripäällikkönä.

Metsät ovat tulleet Ristolle tutuiksi niin työn kuin vapaa-ajanharrastus-

tenkin puitteissa, sillä hän oli myös innokas suunnistaja. Hän osallistui mm. Jukolan Viestiin, ja v. 1974 voitti KymJP:n kanssa Puolustusvoimien Suomen mestaruudenkin. Myös sienestys ja marjastus olivat lähellä Riston sydäntä, ja näitä hän jatkoi ensin lastensa Susannan ja Nikolaksen ja sitten myöhemmin lastenlastensa Maisan ja Elsan kanssa, jotka olivat papalle tärkeitä. Elämäkumppani Meerilläkin oli oma paikkansa Riston sydämessä.

Eläkkeelle jäätyään Risto päätti palata takaisin juurilleen. Hän kunnosti kotitalonsa Mäntlahdessa ja siirsi kirjat takaisin kotikyläänsä. Ajan saatossa kylä oli muuttunut, mutta sen historia kiinnosti Ristoa, joten hän alkoi tutkimaan aihetta ja päätyi lopulta elävöittämään sitä käsikirjoittamalla tosipohjaisiin tapahtumiin perustuvia kesäteatteriesityksiä kylään perustetulle Kyläteatteri Marmut:lle. Ensimmäinen aihepiiri käsitteli mäntlahtelaisen kuvanveistäjän Sulo Mäkelän elämää, ja koska tämä henkilöhahmo oli Ristolle tärkeä, perustettiin hänen aloitteestaan myös Sulo Mäkelä Seura, joka perustajansa johdolla on tehnyt taiteilijan elämäntyötä tutuksi mm.

seurakunnissa ja kouluissa.

Näytelmiä valmistui sitä mukaa kun edellinen oli saatu päätökseen, ja Riston tavoitteena oli saada aikaan 10 täyspitkää esitystä. Niistä 8 on nyt saatu toteutettua. Juuri näiden näytelmien myötä pääsin itsekin tutustumaan Ristoon, ja sittemmin mukaan myös Sulo Mäkelä Seuran toimintaan sen sihteerinä ja tiedotusvastaavana. Opin tuntemaan Riston vahvana persoonana, jonka huumorintaju näkyi niin käsikirjoituksissa kuin kanssakäymisessä hänen kanssaan. Läheiset ja ystävät olivat hänelle tärkeitä, ja Risto saavutti elämässään suuria asioita tuomatta kuitenkaan koskaan itse itseään esille. Kuten muistotilaisuudessa häntä osuvasti kuvailtiin: "Risto ei ottanut, vaan antoi".

Risto Muurman siunattiin haudan lepoon 06.10.2018. Hän oli vahva vaikuttaja niin läheistensä kuin kyläläistenkin keskuudessa, ja hänen elämänsä jättää jälkensä monen elämään.

*Riston muistoa kunnioittaen,
Susanna Korpele*

MERI HYPPÄNEN:

KUMPPANUUSTALO HILMA

Haminan kaupunki hankki joukuksa 2017 omistukseensa Theodor Deckerin suunnitteleman, kädettikoulun johtajalle vuonna 1863 valmistuneen rakennuksen, nykyisen Varuskuntakerhon. Kerhon tiloissa on toiminut ravintola ja talo on edelleen osittain ravintolana. Kaupunki on antanut rakennuksen alakerran ja toisen päädyn Kumppanuustalo Hilman käyttöön. Hilma muutti kesäkuussa Teollisuuskadulta kaupungin keskustaan ja Hilman viralliset avajaiset pidettiin 6.9.2018.

Kumppanuustalo Hilma on kaikille avoin yhteisöllinen kansalaistoiminnan keskus sekä yhdistysten kokoontumispaikka. Hilmalta löytyy monenlaisia edullisia tiloja kokouksiin, tapahtumiin, kerhoihin ja kohtaamisiin. Vuokrattavat tilat ovat Olohuone, Alakerran kerhohuone, Kabinetti 1, Kabinetti 2, Kabinetti 3, Keittiö ja Rikama. Lisäksi on kaksi Etätyöpistettä, joista toisen voi varata etukäteen ja toinen on käytössä ilman ajan varausta. Kokoustilojen hinta on jäsenille 5 euroa/tunti ja ei jäsenille 10 euroa/tunti. Hilmalta on mahdollista vuokrata edulliseen hintaan myös lukollinen kaappi yhdityksen papereita ja tarvikkeita varten. Kaapin vuokra on 5 euroa/kk jäsenille ja 15 euroa/kk muille.

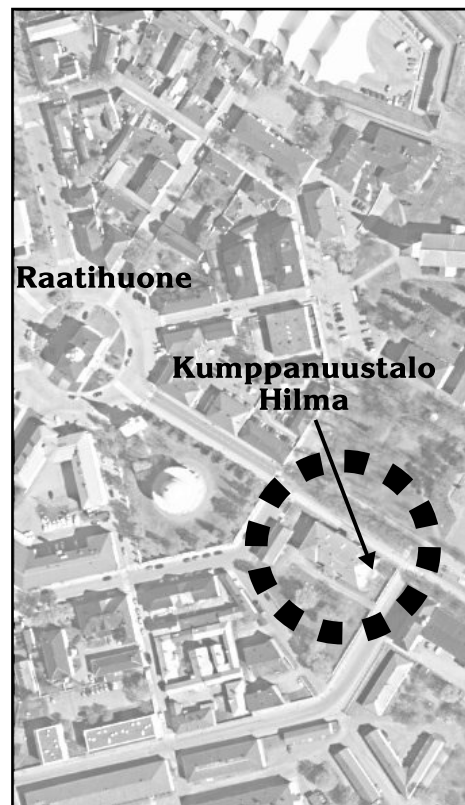
Hilmalla on käytössä nopea langaton 50 Mbps nettiyhteys joka tilassa. Yhdistysten käytössä on neljä kannettavaa tietokonetta sekä kaksi tablettia ja dokumenttikamera, tulostus-, skannaus-, kopiointi- ja laminointimahdollisuus sekä asiapereiden silppuointipalvelu.

Kumppanuustalo Hilma perustettiin Teollisuuskadulle vuonna 2016 päättyneen Ravimäkiyhdistys ry:n Yksillä Purjeilla -hankkeen aikana. Kotien Puolesta Keskusliitto ry sai kumppanuustalolle kohdennettua toiminta-avustusta vuosille 2017-2019 ja hoitaa tällä hetkellä Hilman

taloutta. Ratkaisu ei ole pysyvä, joten Hilman toiminnan turvaamiseksi perustettiin Hilman Järjestöt ry viidentoista haminalaisen yhdistyksen voimin 28.11.2017. Vuosi sitten perustetun yhdistyksen toiminta on lähtenyt hyvin liikkeelle, sillä jäseniä oli marraskuussa jo yli 50. Tavoitteena on, että Hilman Järjestöt ry ottaa vastuun kumppanuustalon toiminnasta nykyisen avustuskauden päättyessä vuonna 2019.

Rannantaikaa väki ry on yksi Hilman Järjestöjen perustajajäsenistä. Yhdistys ei tarvitse kaappitilaa papereilleen eikä varsinaisesti kokouspaikkaa, sillä yhdistyksellä on hyvät tilat Rantai-tuvalla, mutta haluttiin olla kannattamassa hyvää asiaa. Hilman järjestöt ry:n jäsenmaksu on 20 euroa/vuosi.

Marraskuun lopulla Rannantaikaa väki ry:n hallitus kävi tutustumassa Hilmaan ja piti kokouksensa siellä. Hilman kokoustilat osoittautuivat toimiviksi ja tekniikka pelasi. Kokousväellä oli käytössä oma tietokone, joten se jouduttiin itse asentamaan koneen näyttöruutuun, mutta se ei ollut vaikeaa, johdot vain kiinne. Tällä kertaa yhdistyksen hallitus kokoontui keltaisessa kabinetissa, johon mahtuu 15-30 henkilöä. Tila on sopiva pienille ryhmille. Kokouk-

Hilman sisäänkäynti on idänpuoleisesta päädyistä. (kuva MM karttapaikka 11.2018)

sen jälkeen tutustuttiin Hilman muihin tiloihin ja suunniteltiin yhdistyksen vuosikokouksen pitämistä keväällä Rantaituvan sijaan Hilmassa joko punaisessa tai sinisessä kabinetissa.

Mervi Hyppänen

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Rannantaikaa väki ry:n hallitus pitää kokousta Hilman Keltaisessa kabinetissa. Käytettävissä mm. suuri näyttö.

HELI VARJAKOSKI:

KLAMILAN KYLÄTUVAN KUULUMISIA

Syksyn suurin ponnistus Silakka-markkinat on onnellisesti ohi, vaikkei vielä kokonaan taputeltu. Viimeiset toimenpiteet ensi vuoden muutoksiksi on tekemättä, kun aina jotain muuta tuntuu tulevan tielle. Suurin muutos tänä vuonna oli myyjäkentän muutos käytävineen. Käytävät muutettiin kulkemaan merelle päin, mikä avasi näkymiä. Ihan onnistuneeksi sanoivat monet. Harmiteltavaa oli, että sää tiedotteet lupasivat huonoa ilmaa markkinoiden ajaksi, mikä tuntui pelottavan monia myyjiä jäämään pois markkinoilta. Kuitenkin lopulta ilma oli mainio, ei satanut ja tuulikin pysyi aisoissa. Myyjiä oli kokolailla normaali määrä, mutta olikohan myös markkina-asiakkaissa katoa, vai tuntuiko se vain siltä, kun sellaista ruuhkaa ei tuntunut olevan ennen puolta päivää, kuin yleensä.

Natturin ulkoilualuetta on myös parannettu, kallion huipulle on tehty kaidetta turvaamaan jyrkimmän rinteen kohtaa, vaikka edelleen kaikkien on syytä olla varovaisia. Sinne on myös viety grilli, puita katoksineen ja vesisäiliö sammutusvedeksi, jollei malteta odottaa tulen sammumista. Toivottavasti kaikki ymmärtävät käyttää niitä vastuullisesti, eivätkä riko tai sotke ympä-

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

ristöä. Ja metsäpalovaroituksen aikaanhan tulia ei saa edes tehdä. Klamilan kartta on noudettavissa kylätuvasta ilmaiseksi retkeilyä varten, myös vuokramökkien omistajat voivat noutaa nipun mökeilleen vuokralaistensa käyttöön.

Tällä talvikaudella työstämme Mobiilireitti-hanketta Klamilassa. Siihen on valittu erilaisia kohteita, joista sitten saa lisää tietoa puhelimeen ladattavasta Nomadi-aplikaatiosta. Eli applikaatio ladataan puhelimeen

ja sen avulla näkee kartalta reitin, jossa on paikallisia kohteita ja niistä esittelyjä. Työ on tässä vaiheessa vielä pahasti kesken, tekstejä on työn alla, mutta lisäapua kaivattaisiin, kaikista kohteista meillä ei ole tietoa riittävästi. Jos vaan asia yhtään kiinnostaa, yhteyttä kylätuvalle, niin jutellaan mitä apua voisit tarjota. Tässä hankessahan maastoon ei tule mitään merkintöjä, reitti on käytettävissä ainoastaan mobiilisti.

Kylätupa Ronkuli on saanut uusia käsityöläisiä ja uudenlaisia tuotteita valikoimiinsa. Esimerkiksi vanhoista hopealusikoista tehtyjä koruja, nahkavöitä, sekä koriste-esineitä. Ja muutenkin meiltä löytyy lahjoja pukinkonttiin, on syötävää, pidettävää ja nähtävää, luettavaa ja halattavaa. Kannattaa käydä, tuotteet ovat paikallisten tai muuten lähialueen käsityöläisten ja kirjailijoiden aikaansaannoksia.

**Rauhallista Joulunaikaa
ja Onnellista Tulevaa Vuotta
kaikille!**

Heli

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

KLAMILAN IHMEET TARUA VAI TOTTA?

RAUNO VAHERVA:

NATTURILLA TAPAHTUU

VALOKUVAT: RAUNO VAHERVA

Kävin syksyllä perinteisellä sieniretkellä Natturin ulkoilualueella (artikkeli Rannantaikaa 1/2017). Kuivassa metsässä ei kantarelleja näkynyt, niin oli tyydyttävä kangassieniin. Löysin kuitenkin ihan jotain muuta tosi merkittävää. Alue oli herännyt henkiin vuosien hiljaiselon jälkeen.

Ensiksi törmäsin siistiin vihreään vessarakennukseen (kuva 1). Sitten puihin merkityyn luontopolkuun (kuva 2). Kiipesin rinnettä ylös ja siellä odotti siisti polttopuukatos polttopuineen. Natturin jyrkän laella oli hieno grilli ympärillä pöytä ja penkit lepoetkiä varten (kuva 3). Turvallisuus oli hoidettu vahvalla turva-aidalla (kuva 4).

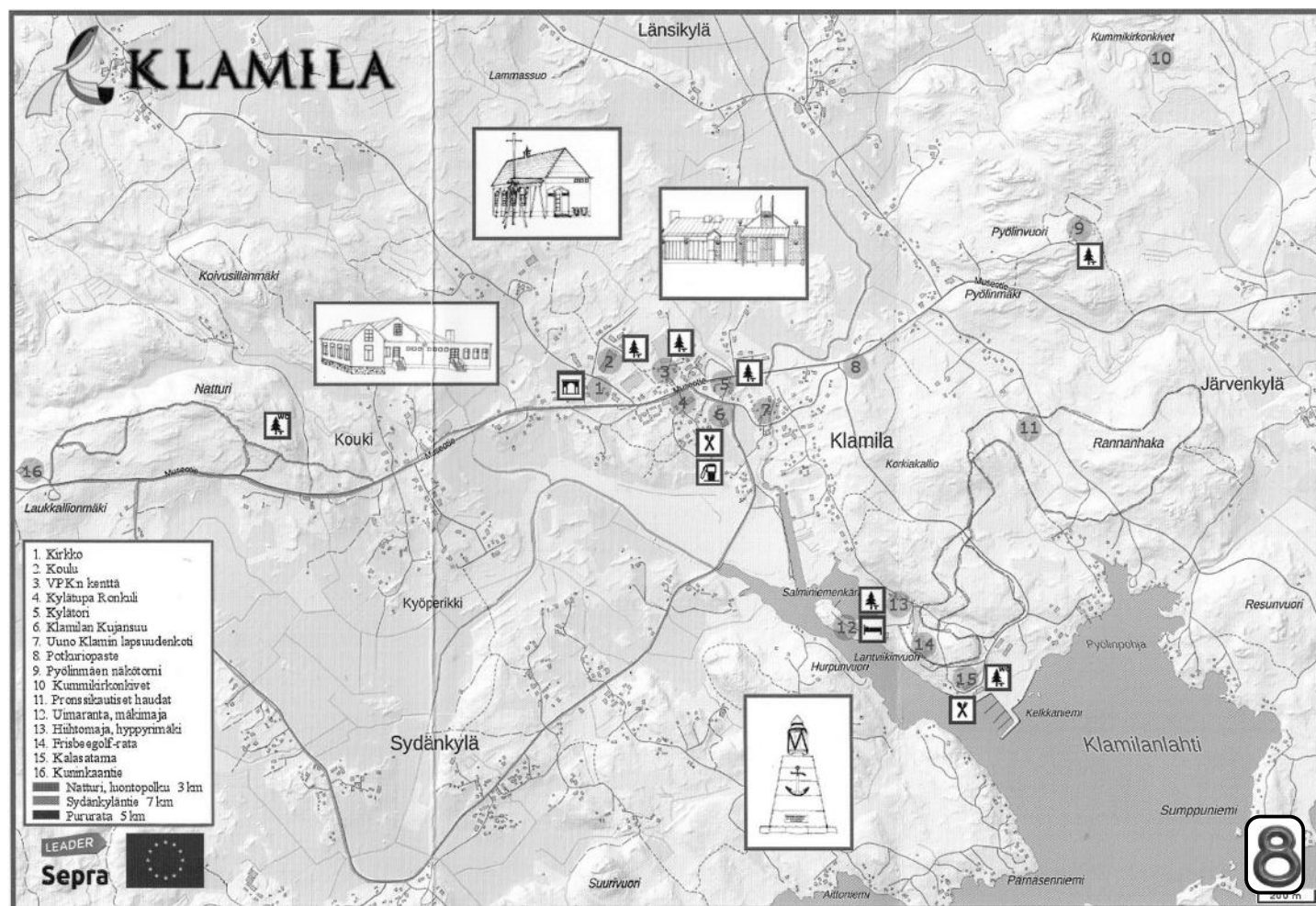
Aluella oli tehty harvennushakkuu ja valitettavasti harventaja ei ollut kunnioittanut perinteisiä ulkoilualueen reittejä. Näin oli hieman vaikea nähdä polkuja kaatuneiden puiden ja risujen seasta. (Kuva 5). Toivottavasti polut raivataan esiin ja Hannunrinteen (kuva 6) ja Natturin Jyrkän (kuva 7) turvallisuus tataan pienellä siistimisoperaatiolla. Tämän jälkeen uudet rakenteet ovat ulkoilualueen todella hienossa ympäristössä.

Kyselin kylältä, mistä hienot uudet rakenteet ovat peräisin. Kuukaan ei aluksi tuntunut tietävän, jota suuresti ihmettelin. Kylätuvalla onneksi tapasin hankkeessa mukana oleen Ari Malmin. Hän kertoi, että Natturin rakenteet kuuluivat suurempaan kokonaisuuteen. Hanke kuului Leader Sepran Suomi 100 ohjelmaan, jonne Klamilan Seutu ry oli ansiokkaan anomuksen lähettänyt. Selvisi, että pöytäryhmiä oli rakennettu talkoovoimin ympäri Klamilaa 18 kappaletta. Natturin

lisäksi mm. Torille 3, Kalasatamaan aallonmurtajille 3, koululle 2, Häppilän kentälle 3, VPK:n urheilukentälle, Sydänkylän VPK: talolle ja näkötorille. Projektin käytännössä talkoilla toteuttivat pääosin Ari Malmin lisäksi Heik-

ki Lommi, Arto Peltola ja Harri Kuokka. Grilli Natturilla oli kuulemma Simo Piispan käsialaa. Toivottavasti joku mukana olleista kertoo projektin kokonaisuudessaan seuraaviin lehtiin.

Klamilasta on tehty hieno esite (kuva 8), jossa on myös luontopolku on merkitty Natturin ulkoilualueelle. Nähtävästi tekijät eivät ole olleet perillä olemassaolevasta kunnan maalle sijoitetusta ulkoilualueesta (Rannantaikaa 1/2017), koska osa reitin yläosasta on merkitty yksityiselle maalle (siellä on kyllä hienot maisemat ja polku). Kun tämä

hieno esite taukopaikkoineen saadaan ajantasalle, kelpaa Klamilassa ulkoilla/retkeillä ja esitellä, mitä kyläläiset ovat saaneet aikaiseksi omalla aktiviteetilla.

*Torreviejassa 13.11.2018
Rauno Vaherva*

Pari kommenttia. Polkua olen siistinyt kävelykuntoon ja polkuopaste on Laukkokalliolla. Lisäksi suunnitelmissa on muokata vanha Natturin mäenlaskupaikka.

Terveisin, Ari Malmi

ERKKI KUPARI:

MANIFESTI

PIIROS: ERKKI KUPARI

MANIFESTI KYLÄN JA SEN TAITEILIJAIN SUHTEESTA

Kaikki taiteilijat ovat kylän palveluksessa,
ja saavat siltä vastapalvelukseksi ruokaa,
huolenpitoa ja
rakkautta.

Kylän taiteilijat ovat köyhien ja vaivaisten ystäviä.
Heidän taiteensa palvelee kansaa.
Taide on leipä ja viini.
Se nostaa kurjat taisteluun
paremman elämän puolesta kylässä ja koko maailmassa.
Siksi taide on välttämätöntä.

Kyläläisten puhemies julistaa
baarin pöydälle nousten:
taide on ihmisyyden perusehto.
Taide on juoma, joka päihdyttää,
ruoka jota syömmme,
maantie, jota kävelemme,
päämäärä, joka karkaa.

Jota kohti kulkiessamme
luomme uutta.

Onneksi meillä on taide!

PIRJO JÄRVENKYLÄ:

SYKSYN KAUNEUS

SYKSYN KAUNEUS

Kiharapäähorsmat kuin prinsessat
vielä lokakuussa
uljaan ryhdikkäinä,
lehdettömät varret
jo ruskeiksi näivettyneet ja tuuli nyhtänyt
valkoiset harsopäähineet riekaleiksi.

Arvokkaina seisovat
enkä kuule valitusta
vaikka räntäsade hakkaa kiharoita suoriksi.

NÄKYMÄ

Auringon viistonkylmissä säteissä
kuivat korret
mustuneet, mädät
nukkuvat kauniisti, rauhallisesti

kuten lapset
ikkunan takana
muumilakanoissaan
ovenraon valon himmeässä kajossa
herttaisimmillaan tuhisevat
hiuksia takertuneina suupieleen

PIRKKO SORANTA:

NÄEN ILVEKSEN SILMILLÄ

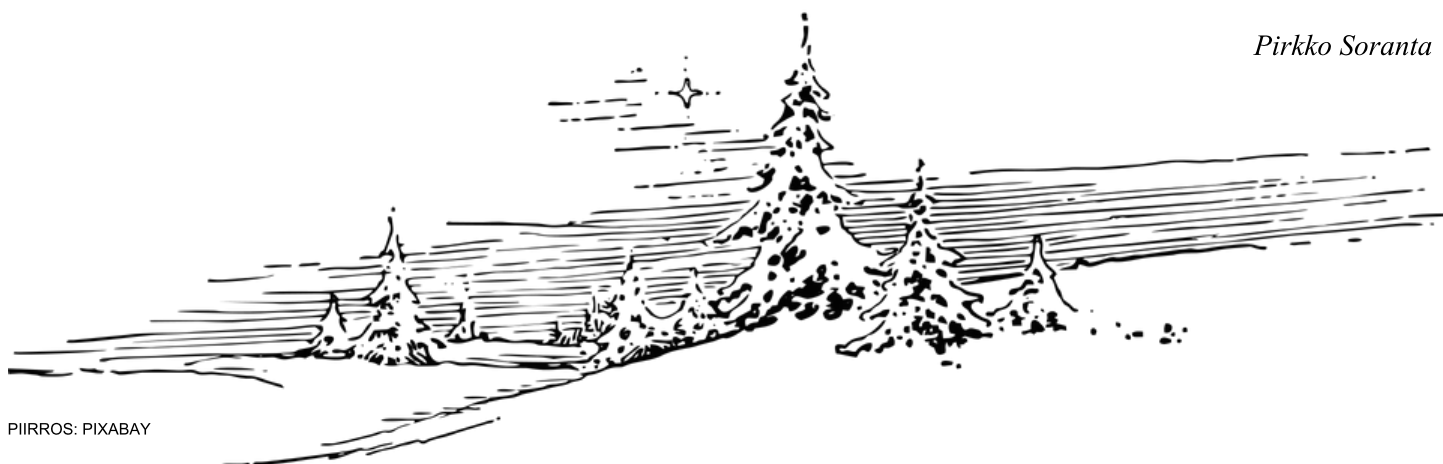
UUSIA RUNOJA

On ilta, pian yö sytyttää pimeään
ja musta valtaa sivun, johon kirjoitan.
Lopulta Morfeus kuiskaa minut uneen,
unen virta saa minua kuljettaa
ja kun herään, en ole enää sama.

Näen ilveksen silmillä,
ne ovat yön pimeydessä kiiluvat saalistajan silmät.
Mystikot kutsuvat minua
ja heti olen jumalatar tai luonnonhenki.
Olen sitä mitä olen, rakastan luontoa
ja jos kutsut pimeintä yötä tai kylmintä talvea,
ne olen minä.

Te tylsät ihmiset,
ikäystyttävät,
järjettömät,
viisastelijat,
aikakautenne on nyt lopussa,
sananne ovat meidät pettäneet
ja te nokkelat,
aivokeskeiset,
ja ajattelevat,
aivan hiljaa toisessa maailmassa.

Pirkko Soranta

VAPPU HARJUMAASKOLA:

TAPAHTUI JOULUAATTONA

Tapahtui jouluaattona 1991

Jouluaaton iltapäivä. Matka edessä. Sataa räntää.
Ihmisiä ja autoja liikenteessä, matkalla jonnekin.
Viimeiset asiat toimitettava ennen juhlan tuloa.
Matka jatkuu. Tie mutkittelee. Muuttuu pieneksi kylätieksi.
Ympäriällä talvinen maisema, hiiskumaton hiljaisuus.
Metsän reunassa olevat ladot nuokkuvat valkean lumipeitteen alla.
Sininen hämärä alkaa laskeutua tienoon yli.
Odotus täyttää mielen.
Auto kaartaa pihaan. Askelia. Ikkunassa näkyvä käsi sytyttää kynttilää.
Kumpikaan ei huomaa toistaan. On vain kynttilä ja valo.
Ja sitten. Tervetuloa. Käsi puristaa kättä. Sisällä aistii joulun.
Kynttilät, tuoksut, hiljaisuus.
Vaihdetaan kuulumisia, mutta jotakin puuttuu.
Pieni lapsi. Hän nukkuu ylhäällä.
Askeleet nousevat ylös. Vanhat portaat narahtelevat. Ovi aukenee ja valo syttyy.
Siinä hän on. Päivän touhuista väsyneenä.
Aikuinen seisoo lapsen vuoteen vierellä. Hiljaisuus täyttää huoneen.
Lapsi alkaa liikehtiä. Silmät aukeavat ihmettelyyn.
Aikuinen ottaa lapsen syliinsä. Pienet kädet kiertyvät kaulaan. Sanoja ei tarvita.
Katseet kertovat tapaamisen ilosta.
Matkalla alakertaan viivähdetään hetki huoneessa, jossa joulukuusi tervehtii tulijaa.
Elävät kynttilät, tähti, sydämet ja piparkakut. Vanha kiikkutuoli ja kehto.
Ajatus kulkee menneeseen.
Jotakin niin tuttua, mutta kuitenkin uutta.
Ikkunan takana, jossakin kaukaisuudessa taivas ja meri sulautuvat toisiinsa.
Sisällä mennyt ja tuleva koskettavat toisiaan.
On aika lähteä. Portaavat vievät alakertaan. Äännet voimistuvat.
Odotus on täyttynyt. Ovi aukeaa joulunviettoon ja jouluun.
Hyvää jolua kaikille.

Vappu Harjumaaskola

ILKKA AHMAVAARA:

VÄHÄN ONNELLINEN

Ihmiset tuottavat puhetta enemmän kuin ajatuksia,
ei ole ihme, etteivät he keskustele ajatuksista,
vaan puheesta, loputtoman puheenvirrasta laivasta,
josta kapteeni hyppäsi jo ajat sitten pois.

Ajatusten kalastaminen puheenvirrasta on vaikeata,
eikä edes tärkeätä,
tiedon puutarhassa.

BONGAA MAAILMANLOPPU

Maaailmanloppuun ei ole enää aikaa,
se on tapahtunut jo monasti,
kauan, kauan sitten
ja 2000-luvullakin monta kertaa,
uskotaan jo,
mutta maailmanlopun havaitseminen
on osoittautunut luultua
vaikeammaksi.

ISKELMÄ

On metsään tullut jo syys
koko päivän se on ollut nyys
illan tummentaa yön hämäryys
säkipimeään jää ulko-hyys
kammarista kajastaa lyys

Tule vierelle neitonen pyys
taakse jää kaiken tyhjyys
mielen täyttää lemmen hyvyys
saapuu ääretön unen syvyys
aamulla aurinko on nähtävyys

Olen aika onnellinen,
tulee syksy
ja sen jälkeen talvi,
ihmisistä piittaamatta.

Onnellinen olen
täällä kaukana sanojen takana,
ihmisyydestä irrallaan
kuin syksy,
omia aikojaan.

IHMINEN

Hän ei ole paikallinen,
ei koskaan ole ollutkaan,
kohdusta syntyi,
tähdistä tupsahti,
kakaravasusta
maan päälle,
ei hänestä Jumalaksi,
sukuakin vähän kaikelle,
eikä häntä itseäänkään ole:
vain kirjat ja kannet
hänestä kertovat.

Kun ilta tulee, alkaa veto loppua:
et jaksa enää vetää vieteriä.
Se on valveilla raskas,
mutta unessa kevyt.

Olen mielenne heijastus,
kuva tajuntanne kankaalla,
hetken,
sen ikuisuuden.
Tästä en toivu koskaan.

On mulla kitara ja pianokin,
mut mitä mä niillä teen?
Soittelen Imaginea
kun koiraa haudataan.

70-luvulla sosialismi edusti paratiisia
maan päällä ja kun siitä jouduttiin
luopumaan huonojen tulosten paljas-
tuttua, säilyi vastustaja 2000 luvulle,
länsimainen kapitalismi, joka on yhä
voimissaan ja nyt se on viemässä ko-
ko maapalloa helvettiin, mm. ilmas-
tonmuutoksen avulla.

Suuri yhteiskunnallinen myytti on vain
vaihtunut maallisen paratiisin puoles-
ta taistelemisesta maanpäällisen hel-
vetin vastaiseksi taisteluksi. Yhteistä
molemmille aikakausille on, että jouk-
koliikkeit (ideologiset muodit) perus-
tuvat ehdottomana tieteellisenä totuu-
teena esitettävään myyttiin ja sen
vuoksi totalitaristisia piirteitä omaa-
vaan toimintakulttuuriin, josta jo
Orwell vasemmistoa aikanaan varoitti.

ERKKI KUPARI:

SIAT, KALAT JA MUUT JUTUT

Karhu ja mies istuivat pöydän ääressä ja juttelivat joulun vietosta. Karhu aloitti.

- Minä olen lihansyöjä, ja syön jouluna mielelläni sikaa mitä vain, kinkkua, lapaa, sorkkia. Syön minä haaskojakin, eikä silti.

- Senkö takia sinä haiset?

- Haisenko minä? Taidat olla sinä itse, joka haiset. Päästelet sellaisia suhnapienrujuja, ettei uskalla edes kynttilää sytyttää. Lentää mökistä vähintään ikkunat pihalle. Tiedätkö, syön aika paljon myös marjoja. Pakasteina suopursun, suomalaisen rhododendronin, kanssa ne ovat herkkua.

- Vihanneksia, juureksia ja marjoja syön minäkin. Kala on minun jouluruokani. Lihaa en syö ollenkaan. Hyi olkoon!

- Sinähän syöt kuin hiiri. Ei raavas mies pärjää marjoilla ja kiiskillä. Syö hyvän aika rasvaa. Sian rasva on parasta. Minä ostin sikani suoraan maatalosta. Ajoin pihaan autolla. Soitin ovikelloa, ja kun näkivät, että karhu on oven takana, niin menivät hakemaan tuvasta pyssyä. Silloin minä heitin viisikymppiä eteiseen, juoksin navettaan ja nappasin sian mukaani. Niin se kävi.

- Mieti nyt karhu terveystäsi. Sanoi mies. Sinä et liiku, ajelet autolla, syöt liika rasvaa, lihot, makaat ja piereskelet.

- Sinä se olet, joka täällä piereskelee.

- Kuule, toi lihansyönti ei ole hyvä juttu. Tuoretta kalaa saisit kopaisemalla Pyölinjoesta.

- Älä hulluja puhu. Puolet siasta pakastin, osasta tein jauhelihaa ja kinkun paistan huomenna. Älä huoli, saat sinäkin osasi. Koristelen kinkun kanervilla.

- Äläpä nyt rehvastele! Viisi kalaa ja kaksi leipää, on monta kertaa taiottu riittämään isolle porukalle esimerkiksi tälle kylälle. Se on ihan normijuttu.

- On sulla tarinat. Kumpiko meistä on aattona pukki, sinä vai minä. Vai tilataanko naapurin Jeppe. Jos pyydetään se heti puolelta päivin, niin se on vielä selvin päin. Mitä sanot?

- Halvemmaksi tulee, kun sinä olet pukki. Sinulla on turkki jo valmiiksi päällä. Minä käyn nyt laskemassa verkot, jos jonkun silakan saisi aatoksi.

Erkki Kupari

JENNI YRJÖNEN:

KLAMILAN PUUTAIDE

ALUNPERIN JULKAISTU KLAMILA.FI SIVUSTOLLA 22.8.2018, VALOKUVAT JENNI YRJÖNEN

Ajatus Puutaide Klamilan perustamisesta sai alkunsa, kun hitsaaja/autonkorjaaja Ilya Altyimbaev teki kotonaan remonttia. Remontti valmistui, mutta jotain puuttui, uusi hieno puinen sänky. Kun kaupoista ei mieluista löytynyt, päätti mies tehdä sellaisen itse. Alkoi rahan säästäminen tarvittavien koneiden ja työkalujen hankintaa varten.

Nyt puutöitä verstaalla on tehty noin viitisen vuotta puuseppä Ilyan toimesta ja tuotevalikoima on laaja. On koriste-esineitä, tauluja, paljon erilaisia keittiövälineitä leikkuulau-doista kalapiikkeihin, kahvirasioita ja kaikkea mitä puusta nyt vain voi valmistaa sesongit huomioiden. Puutaide valmistaa myös tilauksesta asiakkaille toiveiden mukaisia tuotteita. Ideoita tuotteisiin tulee omasta päästä, toisinaan myös internetistä.

Materiaaleina on käytetty mm. vaahteraa, tammia, saarnia, pyökkiä, koivua, katajaa jne. Puu tulee joko sahatavarana tai pölkkyinä, joista Ilya valmistaa itse liimapuulevyä. Liimapuulevyn etuna verrattuna leveään lautaan on, että se ei

vääntyile kosteuden muutosten seurauksena yhtä paljoo.

Työvaiheita on useita ennen kuin tuote on valmis kuluttajalle. Ensin valitaan (ja hankitaan) tuotteeseen sopivin materiaali, josta sahataan rimoja liimapuulevyä varten. Rimat liimataan toisiinsa kiinni levyksi joka kuivumisen jälkeen hiotaan. Tämän jälkeen liimapuulevy asetetaan jyrsimään, joka jyrää levyyn halutun

kuvan ja muokkaa levyn oikeaan malliin ja mittaan. Jyrsinnän jälkeen kuva täytyy hioa huolella, jotta lopputulos olisi mahdollisimman siisti. Lopuksi vielä tuote kasataan ja käsitellään puuöljyllä.

Näitä upeita ja yksilöllisiä puutuotteita voi ostaa itselleen, lahjaksi, kylään viemiseksi jne. joko Kylätupa Ronkulista Klamilasta, Rouva Hulda Huolettomasta Kotkan Pasaatista

Jyrsin jolla jyrsitään kuvat puuhun.

Hiominen vaatii tarkkuutta.

Upeita valmiita tuotteita.

tai tilauksesta suoraan Puutaide Klamilasta. Asiakkaiden tyytyväisyys ja tuotteiden laadukkuus, sekä hyvä ja nopea saatavuus ovat avainasemassa. Liekö

tästä syystä Ilyan oma projekti, sänky, mistä kaikki sai alkunsa, on edelleen haaveena.

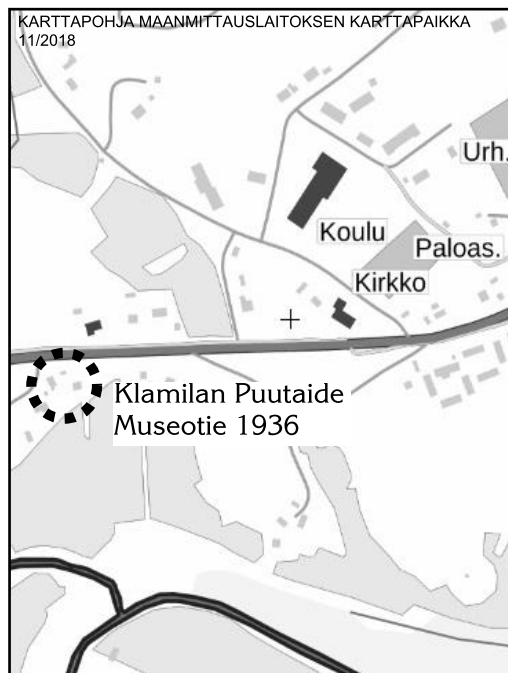
Jenni Yrjönen

Puutoita myynnissä Klamilan kylätuvalla ympäri vuoden,

myös joulunaikaan!

Valmista liimapuulevyä.

Puutaide sijaitsee Museotien varrella Klamilan keskustassa, Museotie 1936.

JENNI YRJÖNEN:

MAITOTILA VANHA-OLLI HARRI JA TUULA OLLI

ALUNPERIN JULKAISTU KLAMILA.FI SIVUSTOLLA 7.9.2018, VALOKUVAT JENNI YRJÖNEN

Vanha-Ollin maitotila sijaitsee Häp-pilän kylässä peltojen ympäröimänä. Tila on ollut Ollin suvulla jo vuodesta 1669 lähtien 10 sukupolven ajan. Nyt tilaa ovat isännöineet Harri ja Tuula Olli vuodesta 1993 alkaen.

TILAN ELÄIMET

Tilan lehmät ovat rodultaan ayrshirejä muutamaa holsteinia lukuun ottamatta. Lypsäviä lehmii on 30-40 välillä, aina hieman vaihdellen, sillä esimerkiksi lopputiineyden aikana lehmää ei enää lypsetä, vaan se laitetaan umpeen reiluksi kahdeksi kuukaudeksi ennen poikimista.

Lehmiä lypsetään kahdesti päivässä, aamuin illoin. Kesäisin lehmät viettävät päivät ulkona laitumella lypsyjen välissä, yöt navetassa. Talvisin lehmät ovat navetassa, jossa ne liikkuvat lypsyasemalle aamuin illoin. Lehmät totutetaan vaskasta asti talutukseen ja ihmisen käsittelyyn, joten aikuisena niitä on helpompi hallita. Lehmien ruokavalio koostuu pääosin säilörehusta. Lisäksi tarjotaan litistettyä vehnä-kaura seosta, rypsiä jalostettua valkuaisrehua, kivennäistä ja kuivaa heinää. Säilörehut, viljat ja heinät saadaan omilta pelloilta.

Asiantuntevalla jalostuksella pyritään takaamaan lehmälle mahdollisimman terve ja pitkä elämä sekä hyvä maitotuotos. Onnistuneesta jalostuksesta oiva esimerkki on Vanha-Ollin Vuokko, joka on syntynyt vuonna 2006 ja on edelleen hyvinvoiva lypsävä lehmä korkeasta 12 vuoden iästään huolimatta.

Lehmien siirtelyssä ulkona ja sisällä isäntäväkeä auttaa kaksi bordercollie-rotuista paimenkoiraa. Hyvin koulutetuista koirista on korvaamaton apu. Tilan neljä lammasta onkin hankittu juuri koirien koulutusta varten, koska lampaat ovat jo kokonsakin puolesta lehmii hieman helpompia paimennettavia.

Tilan eläimet ovat tottuneet ihmisen käsittelyyn. Kuvassa Tuula ja yhdeksän vuotias Vanha-Ollin Emo.

Paimenkoira työssään. Koira paimentaa taitavasti karjalauman omistajan käskyillä haluttuun paikkaan.

Ladyt laitumella. Kuvassa toinen lehmä oikealta on 12 vuotias Vanha-Ollin Vuokko, keskellä poseeraa kauniin ruskea kolme vuotias Vanha-Ollin Maxi.

Lehmien ja lampaiden lisäksi Vanha-Ollin tilalta löytyy ruskeita munia munivia, Nick Brown rotuisia kanoja reilut 30. Kanoille tarjotaan kauraa ja teollista kananrehua. Kanala on lattiakanala, jossa kanoilla on reilusti tilaa liikkua ja kuopsutella.

Vanha-Ollin tilalla panostetaan erityisesti eläinten hyvinvointiin, koulutukseen ja hyvään kohteluun, ovathan ne Harrille ja Tuulalle työ-

tovereita. Navetassa käydään vähintään neljä kertaa päivässä varmistamassa, että kaikki on hyvin. Hyvinvointi näkyy eläinten ulkonäössä sekä niiden luottavaisuudessa ihmistä kohtaan.

MYYN TI

Maitoa ja ternimaitoa sekä kananmunia voi ostaa suoraan Ollin tilalta. Ensin on hyvä soitella varmist-

taa, että isäntäväkeä on paikalla ja tuotteita saatavilla.

Vanha-Ollin tilalta saa myös polttopuuta, hevosheinää, paalausurakointia, lautasmuokkausta sekä kivenlouhintaa. Näidenkin tuotteiden ja palvelujen ostosta sovitaan puhelimitse etukäteen.

Olli Harri p. 0400-750 805, Olli Tuula p. 0400-180 105

Jenni Yrjölä

Tilan kalustoa. Uusi paalain paalaa ja muovittaa pyöröpaalit mikä nopeuttaa työtä.

Utta sukupolvea, Pähkämö joka on kuvaushetkellä 13 vuorokauden ikäinen. Vanha-Ollin tilalla lehmien suvut ovat tarkasti merkittyjä ja nimettyjä. Pähkämö kuuluu kukkaissukuun.

JENNI YRJÖNEN:

KLAMILAN PARTURI-KAMPAAMO

ALUNPERIN JULKAISTU KLAMILA.FI SIVUSTOLLA 18.9.2018, VALOKUVAT JENNI YRJÖNEN

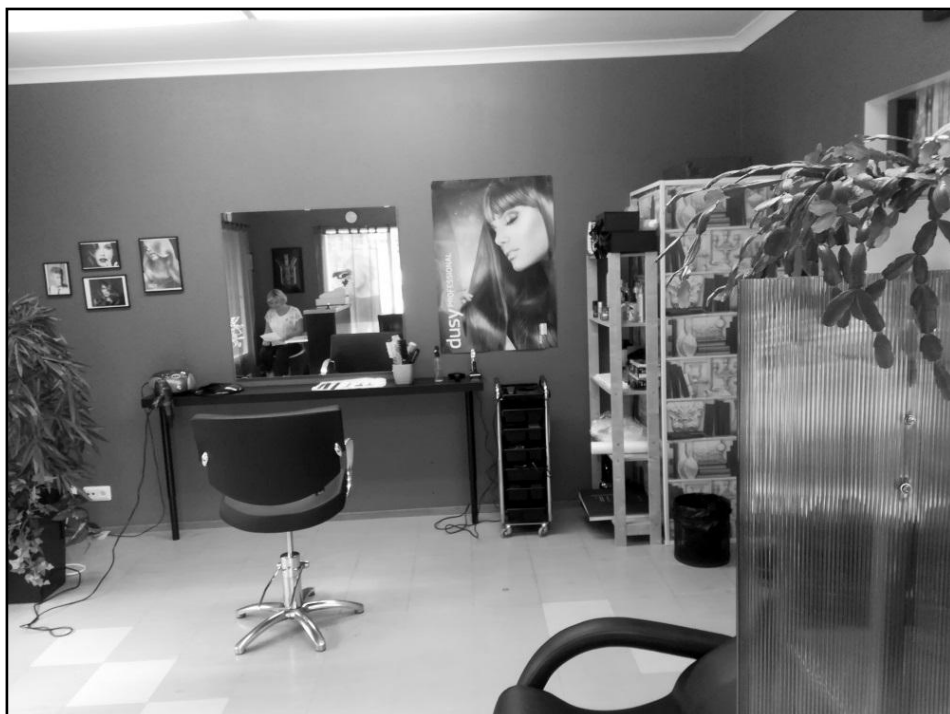

Klamilan Parturi-Kampaamo sijaitsee Klamilan kylän keskustassa, Salen liikerakennuksessa. Yrityksen perusti parturi-kampaaja Anna-Maria Vuohelainen huhtikuun alussa 2018. Liike on avoinna sopimuksen mukaan, myös kotikäynnit on mahdollisia, sekä hää- ja juhla-kampauksia tehdään tarvittaessa.

Ajatus Anna-Marialle parturi-kampaamon perustamisesta Klamilaan tuli tyhjiällä olleesta liiketilasta, joka oli jo aiemminkin toiminut kampaamona, jossa hän itsekkin oli asioinut. Mielessä olivat kylän ikäihmiset, joiden olisi haasteellista lähteä kauemmas parturiin ja muutenkin tunne, että parturi-kampaajalle olisi kylällä kysyntää. Taiteellinen ja luova Anna-Maria, joka on jo 14 vuotiaasta asti harrastanut kampausten tekoa ja parturointia, päätti lähteä opiskelemaan alaa. Maaliskuussa 2018 hän valmistui parturi-kampaajaksi yksityiskoulusta.

Kyläläiset ovat ottaneet lämmöllä vastaan uuden yrittäjän. Monista onkin tullut tyytyväisiä kanta-asiakkaita, jotka tulevat parturi-kampaamoon kerta toisensa jälkeen hemmoteltavaksi ja samalla jutustelemaan. Kesällä myös moni mökkiläinen kävi päivittämässä hiustyyliään Anna-Marian taitavissa käsissä.

Klamilan Parturi-Kampaamosta saa hiusten leikkausten, värjäysten, per-

manenttien ja kampausten lisäksi myös kulmakarvojen ja parran muotoilua. Anna-Maria toivoo, että tulevaisuudessa asiakkaita riittää niin, että hän pystyy jatkamaan työtään, jossa niin viihtyy. Hänellä on myös suunnitelmissa koulutustua lisää työn ohessa.

Museotie 1878, Klamila p. 046 632 4969

Jenni Yrjölä

KARTTAPOHJA MAANMITTAUSLAITOKSEN
KARTTAPAIKKA 11/2018

ILKKA AHMAVAARA:

SATAAKO MÄNTLAHDESSÄ VÄHÄN?

ALUNPERIN JULKAISTU RANTAI.FI SIVUSTOLLA 20.10.2018

Kuulin terveisiä kyliltä, siellä oli seurattu säätilastojamme ainakin Rannantaikaa lehdestä. Pohdittavana oli ollut, sataako Mäntlahdessa vähemmän kuin Haminan länsipuolella? Asiaa ei voi kovin tarkkaan selvittää, sillä havintoasemia on tällä Kymenlaaksossa peräti vähän.

Arvelin kysymyksen kiinnostavan varsinkin vapaa-ajan asukkaita, jotka paljolti asuvat Helsingissä, joten valitsin vertailuun myös Helsingin Kaisaniemen. Toiveena oli saada vertailua Haminan länsi- ja luoteispuolen alueisiin, joilta en tähän hätään löytänyt mittauksia, edes yksityistä sääasemaa, jolta olisi vuosilta 2015-2018 katkeamatonta mittauksia dataa sateista.

Kannusjärven aseman hoitajaan olin yhteydessä ja kävi ilmi, ettei data ole validia. Läheltä Haminan luoteista rajaa löytyy kuitenkin Kouvolan puolelta Anjalan asema, josta tiedot on mukana.

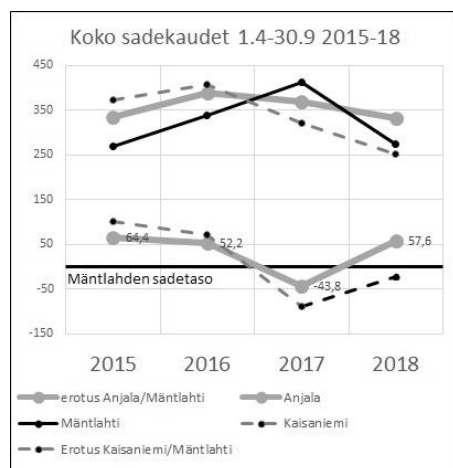
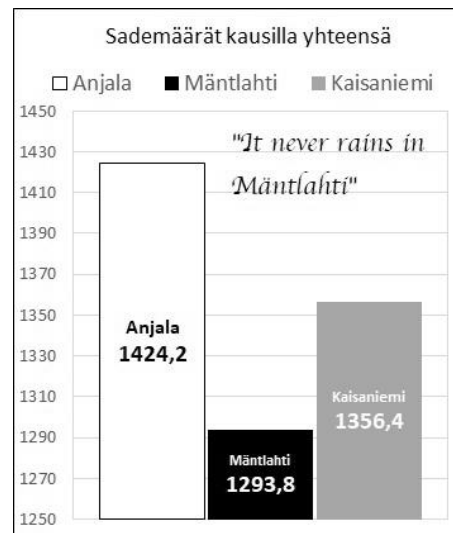
Mäntlahden Suurruhtinaskunnan säähavaintoasemalla ei ole sademittaukseen paljoakaan panostettu ja sitä on taltioitu vain vuodesta

2015 alkaen – ja tämänkin data on tarkistamatonta, suoraan automaattin syöttämää tilastoa. Lämpömittauksia tarkistetaan päivittäin virheiden varalta, mutta sademittauksia ei koskaan (no, muutama signaalivirhe toki korjattu).

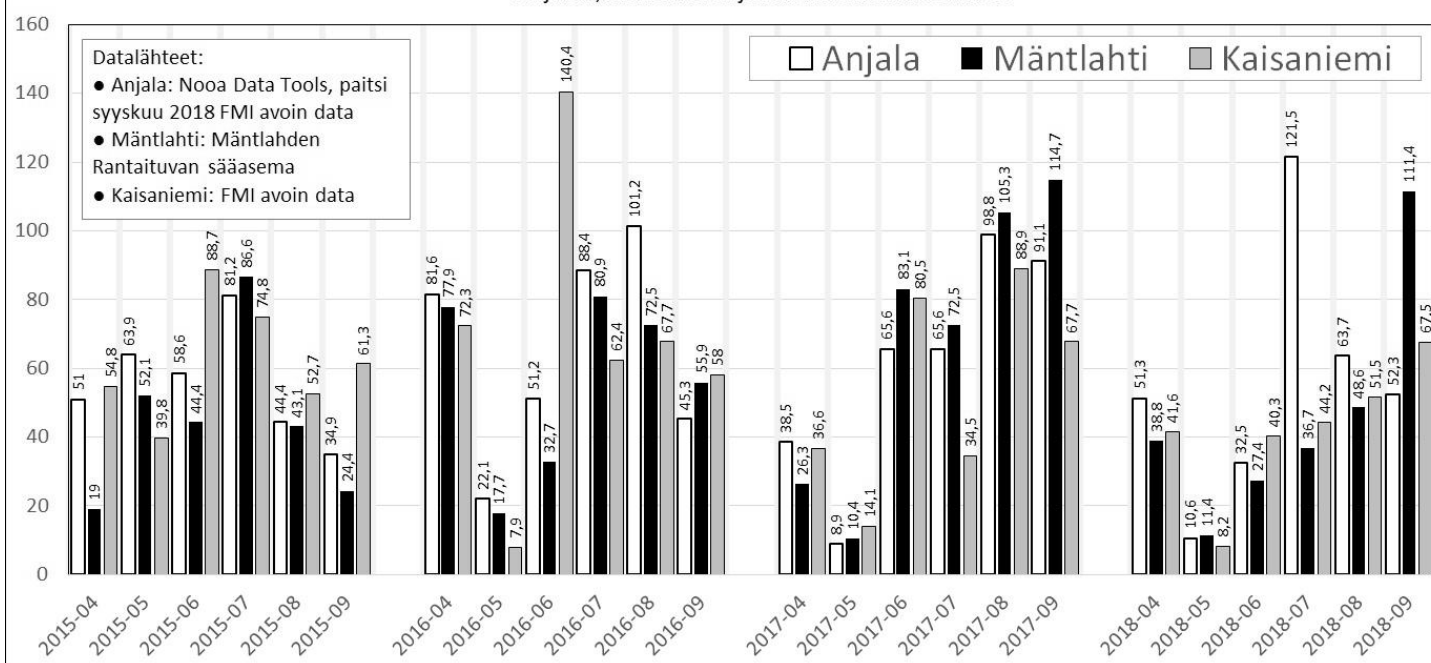
Ohessa tilastokoosteita. Vuositasolla huhtikuusta syyskuun loppuun satoi vuonna 2017 eniten Mäntlahdessa, mutta kokonaissadannassa kaikki vuodet mukaanluettuina johtaa Anjala yhtä selkeästi kuin Kaisaniemi on kakkosena Mäntlahden jäädessä kolmanneksi, joten jo 60-luvulla Kaliforniassa tunnetuksi tullut sanonta "it never rains in Mäntlahti" pitää ainakin jossakin mielessä paikkansa.

Kuukausitasolla on Mäntlahti ollut sateisin syyskuussa 2017 ja 2018, vuonna 2017 myös kesä-, heinä- ja elokuussa, sekä vuonna 2015 heinäkuussa. Muulloin ei ole kärkisijoja hätyytelty. Jokainen voi kaavioista tarkistella tarkemmin itselleen kiinnostavia kohtia, joten mitä niitä sen enempiä selittelemään.

Ilkka Ahmavaara

Kuukausittaiset sademäärät huhtikuusta syyskuuhun 2015-18
Anjalan, Mäntlahden ja Kaisaniemen mittaukset

JENNI YRJÖNEN:

PÄIVÄ PALOASEMALLA VIETETTIIN

24.11.2018

ALUNPERIN JULKAISTU KLAMILA.FI SIVUSTOLLA 28.11.2018

Lauantaina 24.11.2018 järjestettiin Klamilan paloasemalla paloturvallisuusviikon aloittava Päivä Paloasemalla tapahtuma, joka keräsi mukavasti väkeä paikalle. Tapahtuman järjestämiseen osallistui niin Klamilan VPK:n palopuoli kuin ensivastekin.

Tapahtumassa pääsi asiantuntevassa opastuksessa harjoittelemaan elvytystä aikuiselle, lapselle sekä vauvalle. Tämä olisi hyvä taito meidän kaikkien osata, koska sillä voi hyvinkin pelastaa ihmishenkiä. Vauvoilla hengittämättömyyden syy on useimmiten hengitysteistä johtuvaa, johon saattaa auttaa jo pelkkä puhalluskin, kun taas aikuisen kohdalla useimmiten syy on sydänperäinen ja tässä tilanteessa avainasemassa on painelu.

Myös varautumis-neuvonnasta sähkökatkoihin sai varsin hyödyllisiä neuvoja ja opastusta, kuinka toimia sähkökatkon aikana ja pian sen jälkeenkin. Perusasioita, joita ei välttä-

mättä tule ajateltua ennenkuin ne sähköt on poikki. Mukaan sai onneksi listan tavaroista, joita olisi hyvä olla valmiina sähkökatkon varalle ja vieläpä sellaisessa paikassa, josta ne löytää pimeässäkin, kuten esimerkiksi taskulampun.

Lasten suosiossa oli tietysti paloau-

ton kyytiin pääseminen. Ja mikä hienointa, paloautolla ajelutettiin kaikkia halukkaita Kalasatamaan ja takaisin, tämä oli varmasti unelmien täyttymys monelle pienelle palomies- tai VPK-urasta haaveilevalle.

Paikalla oli myös etsintäkoiria, jotka odottivat innolla rapsutuksia. Koiria käytetään esimerkiksi kadonneen henkilön etsinnöissä maastossa. Koirista on korvaamaton apu niiden äärimmäisen tarkan hajuaistin vuoksi. Koiria koulutetaan useamman vuoden ajan ja niiden täytyy suorittaa ensin hyväksytysti useampia kursseja, ennenkuin niillä on virallinen lupa osallistua etsintöihin.

Päivän Paloasemalla kruunasi munkkikahvit ja kotiin viemisiksi sai vielä mm. heijastimia ja jääraapan, mutta ennen kaikkea hyviä oppeja ja neuvoja.

Jenni Yrjönen

KLAMILAN JA YMP. VPK

Klamilan ja ympäristön VPK ry on perustettu vuonna 1906 ja ensivaste-toiminta aloitettiin vuonna 2016 palopuolen rinnalla. Tällä hetkellä toiminnassa on mukana noin 30 henkilöä, osa pelkästään palopuolella, osa pelkästään ensivasteen puolella, mutta löytyy joukosta niitäkin, joilla on valmiudet molempiin tehtäviin.

Klamilan paloasemalla pidetään harjoituksia kerran viikossa siten, että joka toisella kerralla kokoontuu palopuolen porukka ja joka toisella kerralla ensivasteen ryhmä. Toisinaan harjoitellaan myös kaikki yhdessä. Harjoitukset pitävät sisällään mm. kalustohuoltoa, savusukellusta, elvytystä, ensiapua ja paljon muuta. Klamilan VPK:n ja ensivasteen toimintaan voi halutessaan liittyä kuka tahansa täysi-ikäinen tai

nuorempi henkilö huoltajan luvalla, vähintään kuitenkin 16 vuotias. Hälytystehtäviin osallistuminen edellyttää riittävää osallistumista harjoituksiin ja tiettyjen peruskurssien suorittamista.

Lähtövalmius on noin kuusi minuuttia hälytyksestä ja keikalla täytyy olla vähintään kaksi henkilöä, mieluummin enemmän. Varsinkin päiväaikaan tapahtuviin hälytyksiin henkilöstön riittävyys on välillä haasteellista, koska suurin osa sekä VPK:n että ensivasteen jäsenistä ovat töissä toisilla paikkakunnilla. Paloasemalla ei siis ole paikanpäällä päivystystä ja hätätilanteessa on aina soitettava yleiseen hätänumeroon. Hätäkeskus välittää tehtävät tarvittaessa niin VPK:n kuin ensivasteen keikalle. Klamilan VPK:lle hälytyksiä tulee noin kerran kuukaudessa.

Palosireeni soi Klamilassa joka kuun ensimmäisenä maanantaina

kello 12.00 ja tuolloin on kyseessä koesoitto. Muutoin palosiireeniä käytetään väestön varoittamiseen uhkaavasta välittömästä vaarasta, kuten esimerkiksi vaarallisten aineiden pääsystä ympäristöön, ydinonnettomuudesta tms., joissa edellytetään nopeaa suojautumista.

Kalustoa Klamilan VPK:lta löytyy säiliöauto, jota käytetään sammutustoissa sekä miehistöauto, jota käyttää myös ensivaste. Mönkijää käytetään mm. maastopaloissa letkujen kuljetuksiin ja potilaan kuljettamiseen maastosta, mönkijässä on parivarustus. VPK:lla on myös vene, joka mahdollistaa sammutustyöt saaristossa.

Jos kiinnostuit Klamilan VPK:n ja/tai ensivasteen toiminnasta, niin ota yhteyttä, koskaan ei ole liikaa väkeä turvaamassa meidän kaikkien arkea!

HELI VARJAKOSKI:

YKSITYISTIELAKI KOKONAAN UUSIKSI 1.1.2019 ALKAEN

Uusi yksityistielaki astuu voimaan 1.1.2019. Laki on kokonaan uudelleen kirjoitettu, vanha oli mennyt jo sekavaksi kaikkinne muutoksineen ja viitteineen. Olihan se tullut voimaan jo 1963, jolloin liikennekin oli aivan erilaista kuin nykyään. Kuntien tielautakunnat eivät enää ota uusia asioita käsiteltäväksi, mutta pyrkivät saattamaan keskeneräiset asiat loppuun, ja lopettavat toimintansa kokonaan vuoden 2019 lopussa.

Ekä suurimpana muutoksena tulee osakkaan valitustie uuden lain mukaan. Ensin yleisen kokouksen päätöksestä tehdään tien toimielimelle oikaisuvaatimus 30 päivän sisällä kokouksesta. Vaatimuksen voi tehdä, jos päätös on ollut lain tai tiekunnan sääntöjen vastainen, loukkaa osakkaan oikeuksia tai päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä. Toimielimellä on 30 päivää aikaa kutsua koolle uusi tiekunnan kokous käsittelemään oikaisuvaatimusta.

Jos uuden tiekunnan kokouksen päätös ei vielä kukaan tyydytä, voi osakas nostaa tiekuntaa vastaan moitekanteen maa-oikeutena toimivaan käräjäoikeuteen (tältä Mikkelin) 30 päivän kuluessa. Muu asianomainen voi nostaa kanteen 3 kk kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Tiekunta katsotaan perustetuksi, kun siitä on välitetty tieto Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin. Tiekkunna voi perustaa perustamiskokouksessa, johon joku tieosakas kutsuu muut tai Maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksen kautta. Toimitusta voi hakea tieosakas, kiinteistön tms omistaja tai osuomistaja, elinkeinonharjoittaja, tiekkunta, kunta, ELY-keskus tai valtio.

Tiekkunnan kokous pitää kutsua kirjallisesti koolle käyttäen postia tai jotain sähköistä kanavaa, esim. sähköpostia. Pelkkä lehti-ilmoitus ei riitä, mutta se voi täydentää kutsua,

kuten myös tienvarsi-ilmoitus tai somessa esitetty kutsu. Ennen kutsujana toimi hoitokunnan puheenjohtaja, nyt tiekkunnan kokouksen kutsuu koolle hoitokunta tai toimitsijamies. Kutsu on lähetettävä vähintään 14 päivää ennen kokousta, aikaisintaan 2 kuukautta ennen. Kutsussa on mainittava kokousmateriaalin 14 pv nähtävilläolosta ja paikka, missä siihen voi tutustua etukäteen. Useinhan se on samassa paikassa tutustuttavissa kokouksen jälkeen pöytäkirjoineen.

Hoitokuntaan valitaan 3-5 jäsentä ja jos valitaan kolme, niin vähintään 1 varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja voidaan valita joko tiekkunnan kokouksessa tai hoitokunnan kokouksessa. Hoitokunnan pitää järjestäytyä heti. Ja mahdolliset muuttuneet tiedot pitää ilmoittaa mahdollisimman pian yksityistierekisteriin.

Tiekkunnan kokouksissa tehdään päätökset äänienemmistöpäätöksinä, tässä käytetään kokouksen alussa vahvistettavia tieyksiköitä. Kenelläkään ei voi olla yksin yli 30 prosenttia äänistä. Enemmistöpäätös ei päde päätettäessä seuraavista asioista: tiekkunnan säännöt ja ulkopuolisen toimijan ottaminen hoitamaan tiekkunnan asioita. Tiekkunnan kokous voi päättää myös tiekkuntien yhdistämisestä, jakamisesta tai lakkauttamisesta, mihin vanha laki soi vain tietoitutukselle mahdollisuuden.

Tiekkunta voi hankkia/tarjota/ostaa osakkaille myös muita palveluja, kuten kimpapajätehuollon. Sähkö- ja tietoliikennekaapeliien asentamiseen tiekkunnan tien varteen ei enää tarvita maanomistajan lupaa, riittää tiekkunnan suostumus tai hoitokunnan suostumus, kunhan se on tiedottanut osakkaita kirjeitse ja kukaan ei ole vastustanut asiaa 21 päivän kuluessa.

Uuden lain mukaan saadakse valtion tai kunnan avustuksia, tiekkunnan pitää olla perustettu, tietojen pitää olla ajantasaalla Maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä, sekä kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä Digiroadissa.

Tieosakas maksaa tiemaksua käytön ja yksiköinnin perusteella, lisäksi voidaan periä perusmaksua hallintokulujen verran. Ulkopuolinen (tai osakas lisäkäytön perusteella) maksaa käyttömaksua ja häneltäkin voidaan periä perusmaksua hallintokulujen verran. Osakkaalla on velvollisuus ilmoittaa muutoksista omissa tiedoissaan. Varsinkin kiinteistön myynnin kohdalla tämä on hyvä muistaa.

Jatkossa tiekkunta voi yksimielisellä päätöksellä valtuuttaa ulkopuolisen toimijan hoitamaan kokonaan tiekkunnan tienpidon ja hallinnon, enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Tällöin toimijalla on tienpitäjän vastuu ja päätösvalta, sovittaessa jopa tiemaksuista päättämiseen ja perimiseen. Tiekkunnan kannattaa harkita vastuuvakuutuksia, tiekkunnille on saatavilla räätälöityjä vakuutuksia toiminnan ja hallinnon vastuuseen, sekä toiminnan oikeus-turvaan.

Tieasioissa voi googletella lisätietoja mm. Digiroad, tieyhdistys, yksityistielaki, tieisännöitsijä ja yksityistierekisteri.

Tämän kokosi vastavalmistunut tieisännöitsijä Heli Varjakoski

LUOTSIN JOULU

Kauppiaantalomuseon joulunäyttely, Luotsin joulu, kertoo luotsiperämies Johan Rönnin, hänen perheensä ja vuokralaistensa joulusta 150 vuotta sitten. Nälkävuodet on juuri selätetty, mutta uskaltaako vielä luottaa siihen, että tuleva vuosi on menneitä parempi?

Näyttely aukeaa

5.12.2018 ja päättyy 6.1.2019.

Avoimna

ke klo 14-18,

to-su klo 12-16.

Suljettu ma-ti sekä 6. ja 26.12.2018.

Kasarminkatu 6, Hamina

JENNI YRJÖNEN:

TAMMIKUUN TULET

Tammikuun Tulet Klamilassa 26.1.2019

Vaikka vielä viimeistelläänkin kuluva vuotta joulukii-reiden merkeissä, niin katse on jo suunnattu tiukasti tulevaan ja varsinkin tammikuun viimeiseen lauantaihin. Tuolloin, 26.1.2019, järjestetään Klamilassa jo neljän-kerran Tammikuun Tulet talkoovoimin paikallisten yhdistysten, seurakunnan, Kaakon Kaksikon liikunta-toimen ja kyläläisten toimesta. Tapahtumapaikkoina tulevat olemaan Klamilan koulu ja kirkko, sekä Ryhlyn talli, joka sijaitsee kävelymatkan päässä koululta ja kir-kolta.

Tammikuun tulet -tapahtuman kohderyhmä on tähän asti ollut lähinnä lapsiperheet, mutta tapahtumaan on suunniteltu muutoksia siten, että kaikille löytyisi ohjel-maa iästä riippumatta. Ohjelmassa on ainakin luvas-sa liikuntapainotteista ohjelmaa kaiken ikäisille, askar-telua, ruokailu ja kahvio palveluita, myyjäisiä ja musiik-kia, unohtamatta tallilla järjestettäviä hevosaiheisia ak-tiviteetteja/näytöksiä.

Paljon on jo järjestäjiä mukaan ilmoittautunut, mutta li-sää vielä kaivataan ideoimaan ja toteuttamaan koko kylän, ja tietysti myös naapurikylien, hyödyksi ja iloksi. Jos siis sinulla herää ideoita Tammikuun Tuliin liittyen tai haluat osallistua tavalla tai toisella tapahtuman jär-jestämiseen, niin ole rohkeasti yhteydessä Klamilan Kylätupa Ronkuliin.

- Klamilan koulun ja päiväkodin lapset ovat tehneet jo-ka vuosi hienon taidenäyttelyn ikkunoihin. Kuvassa ai-empien vuosien upea lumiukko teos.

Jenni Yrjönen

Posti Green

KLAMILAN KIRKOSSA

JOULUKIRKKO

Joulupäivänä 25.12. klo 10

Klamilan Kirkon Tuki ry

Uuden vuoden tammikuun 8. päivä alkaa "Tiistaikah-vit kaikenikäisille" kirkon kerhotilassa. Kahveille ja juttutuokiolle kokoonnutaan joka kuu-kauden toinen tiistai, mukana Aila Bordi.

Pirjo Järvenkylä

Kylätupa Ronkulin Joulu:

To 6.12. Suljettu.

Ti-pe 10-17 21.12. saakka

La-su 8.-9.12 ja 15.-16.12. Klo 11-14

Joulukahvitus ja arpajaiset to 20.12. klo 10-16.

22.12. Alkaen suljettu, avaamme taas 8.1.2019

ti-pe 10-17.

*Lämmin kiitos
kaikille
merkkipäivääni
muistaneille.*

T: Ellen Gustafsson 85 v

Hyvää Joulua

ja Onnellista Uutta Vuotta!

toivottaa

Rannantaikaa väki ja lehden

toimitus

